

Istungidokument

**B9-0270/2022 }
B9-0274/2022 }
B9-0275/2022 }
B9-0276/2022 }
B9-0277/2022 } RC1**

17.5.2022

RESOLUTSIOONI ÜHISETTEPANEK

vastavalt kodukorra artikli 132 lõigetele 2 ja 4,

millega asendatakse järgmised resolutsiooni ettepanekud:

B9-0270/2022 (PPE)
B9-0274/2022 (Verts/ALE)
B9-0275/2022 (Renew)
B9-0276/2022 (S&D)
B9-0277/2022 (ECR)

opositsiooni liikmetele süüdistuste esitamise ja ametiühingujuhtide
kinnipidamise kohta Valgevenes
(2022/2664(RSP))

**Sandra Kalniete, Michael Gahler, Rasa Juknevičienė, David McAllister,
Vangelis Meimarakis, Siegfried Mureșan, Paulo Rangel, Andrius Kubilius,
Jerzy Buzek, Traian Băsescu, Vladimír Bilčík, Vasile Blaga, Daniel Buda,
Deirdre Clune, Tomasz Frankowski, Andrzej Halicki, Arba Kokalari,
Ewa Kopacz, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz
White, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Aušra Maldeikienė, Lukas
Mandl, Marian-Jean Marinescu, Liudas Mažylis, Luděk Niedermayer,**

RC\1256185ET.docx

PE732.308v01-00 }
PE732.312v01-00 }
PE732.313v01-00 }
PE732.314v01-00 }
PE732.315v01-00 } RC1

Gheorghe-Vlad Nistor, Janina Ochojska, Stanislav Polčák, Christian Sagartz, Radosław Sikorski, Michaela Šojdrová, Eugen Tomac, Inese Vaidere, Isabel Wiseler-Lima, Milan Zver

fraktsiooni PPE nimel

Pedro Marques, Tonino Picula, Thijs Reuten, Juozas Olekas

fraktsiooni S&D nimel

Petras Auštrevičius, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Olivier Chastel, Vlad Gheorghe, Bernard Guetta, Karin Karlsbro, Georgios Kyrtsos, Urmas Paet, Frédérique Ries, Nicolae Ștefănuță, Hilde Vautmans, Nathalie Loiseau, Dragoș Tudorache, María Soraya Rodríguez Ramos, Dragoș Pișlaru

fraktsiooni Renew nimel

Viola Von Cramon-Taubadel, Hannah Neumann

fraktsiooni Verts/ALE nimel

Raffaele Fitto, Ryszard Czarnecki, Tomasz Piotr Poręba, Valdemar Tomaševski, Veronika Vrecionová, Witold Jan Waszczykowski, Zbigniew Kuźmiuk, Carlo Fidanza, Adam Bielan, Alexandr Vondra, Angel Dzhambazki, Anna Fotyga, Assita Kanko, Beata Kempa, Bogdan Rzońca, Dominik Tarczyński, Elżbieta Kruk, Elżbieta Rafalska, Jacek Saryusz-Wolski, Jadwiga Wiśniewska, Jan Zahradil, Joanna Kopcińska, Nicola Procaccini

fraktsiooni ECR nimel

Nikolaj Villumsen, Fabio Massimo Castaldo

Euroopa Parlamendi resolutsioon opositsiooni liikmetele süüdistuste esitamise ja ametiühingujuhtide kinnipidamise kohta Valgevenes (2022/2664(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Valgevene kohta,
 - võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 21.–22. oktoobri 2021. aasta järeldusi,
 - võttes arvesse komisjoni asepresidendi ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrge esindaja hiljutisi avaldusi, eriti 10. novembri 2021. aasta avaldust olukorra kohta Euroopa Liidu piiril ja 28. veebruari 2022. aasta avaldust põhiseadusreferendumi kohta,
 - võttes arvesse ÜRO Inimõiguste Nõukogu 4. märtsi 2022. aasta aruannet inimõiguste olukorra kohta Valgevenes enne ja pärast 2020. aasta presidendivalimisi,
 - võttes arvesse inimõiguste ülddeklaratsiooni ja kõiki inimõiguste konventsioone, millega Valgevene on ühinenud,
 - võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) põhikirja preambulit ühinemisvabaduse põhimõtte tunnustamise vajaduse kohta, ILO ühinemisvabaduse ja organiseerumisõiguse kaitse konventsiooni ning ILO organiseerumisõiguse ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse konventsiooni,
 - võttes arvesse Valgevene Vabariigi põhiseaduse artikleid 36 ja 41 ühinemisvabaduse ja ametiühingute moodustamise õiguse kohta,
 - võttes arvesse Euroopa välisteenistuse pressiesindaja 29. aprilli 2022. aasta avaldust Valgevenes võetavate uute repressiivmeetmete kohta, millega laiendatakse surmanuhtluse kohaldamisala,
 - võttes arvesse ÜRO Valgevene inimõiguste olukorra eriraportööri Anaïs Marini 4. mai 2021. aasta aruannet ÜRO Inimõiguste Nõukogule,
 - võttes arvesse G7 14. mai 2022. aasta avaldust Venemaa Ukraina-vastase sõja kohta,
 - võttes arvesse kodukorra artikli 132 lõikeid 2 ja 4,
- A. arvestades, et Lukašenka režiim Valgevenes võimaldab otseselt Venemaa sõjalist agressiooni Ukraina vastu, muu hulgas laseb Venemaal Ukrainat rünnata, sh ballistiliste raketide tulistamisega Valgevene territooriumilt, ning võimaldab Venemaa sõjaväelaste peatumist ja transporti ning sõjalise varustuse ja relvade, sealhulgas raskerelvade ladustamist ja transporti, lubades Venemaa sõjaväelennukitel lennata Valgevene õhuruumi kaudu Ukrainasse ja pakkudes tankimisvõimalusi;
- B. arvestades, et 27. veebruaril 2022. aastal korraldas Valgevene repressioonide õhkkonnas fiktiivse referendumi, millega kiideti heaks uus põhiseadus, mis kahjustab riigi

RC\1256185ET.docx

3/11

PE732.308v01-00 }

PE732.312v01-00 }

PE732.313v01-00 }

PE732.314v01-00 }

PE732.315v01-00 } RC1

neutraalsust ning millega loobuti tuumarelvavaba riigi staatusest ja tagati presidendile ametist lahkumisel eluaegne kohtulik puutumatus;

- C. arvestades, et 2. detsembril 2021. aastal võttis EL vastu viienda sanktsioonide paketi seoses jätkuvate inimõiguste rikkumiste ja rändajate ärakasutamisega Valgevenes;
- D. arvestades, et EL on 2022. aastal võtnud mitmesuguseid meetmeid, et reageerida Valgevene osalusele Venemaa Ukraina-vastases provotseerimata, põhjendamatus ja ebaseaduslikus agressioonisõjas, ning kehtestanud muu hulgas sanktsioone üksikisikutele ja ka majandussanktsioone;
- E. arvestades, et 4. mail 2022. aastal kiitis Valgevene parlamendi ülemkoda (vabariigi nõukogu) heaks karistusseadustiku artikli 289 muudatuse, millega kehtestatakse surmanuhtlus terroriakti toimepanemise katse eest (samm, mis on vastuolus surmanuhtlusest loobumise üldise suunaga), kusjuures rohkem kui 30 poliitvangile on karistusseadustiku sama sätte alusel esitatud süüdistus või on nad selle alusel mõistetud pikaks ajaks vangi ning teisi demokraatliku opositsiooni esindajaid või poliitilisi aktiviste otsitakse terrorismisüüdistuste alusel taga; arvestades, et Valgevene on ainuke Euroopa riik, kus ikka veel viiakse täide surmanuhtlust;
- F. arvestades, et Valgevene ametivõimud on sulgenud vähemalt 275 kodanikuühiskonna ja inimõiguste organisatsiooni ning blokeerinud mitmed sõltumatud meediakanalid sõja kohta teabe edastamise pärast, põhjendades seda nn äärmuslike materjalide ja valeteabe levitamise; arvestades, et 5. aprillil 2022. aastal teatas Valgevene peaprokurör, et organisatsiooni Human Rights Watch veebisait on blokeeritud; arvestades, et Aljaksandr Lukašenka laiendas inimõiguste aktivistide ja ajakirjanike vastu suunatud kampaaniat, vangistades tuntud ajakirjaniku ja Poola vähemuste aktivisti Andrzej Poczobuti, kes langes valel ajaloonarratiivil põhineva propagandakampaania ohvriks; arvestades, et süüdistus on esitatud rohkem kui 60 meediaesindajale; arvestades, et 26 meediaesindajat viibib vanglas;
- G. arvestades, et 6. juulil 2021. aastal mõisteti presidendikandidaat Viktor Babarõka 14 aastaks vangi ning tema presidendivalimiste kampaania juht ja Euroopa Parlamendi Sahharovi mõttevabaduse auhinna 2020. aasta laureaat Marõja Kalesnikava mõisteti vangi 11 aastaks ja tema advokaat Maksim Znak 10 aastaks;
- H. arvestades, et 14. detsembril 2021. aastal mõisteti Valgevene juhtivad opositsionitegelased Sjargei Tsihhanovski ja Mikola Statkevitš, kes on Euroopa Parlamendi Sahharovi mõttevabaduse auhinna 2020. aasta laureaadid, ning Igar Lossik, Artsjom Sakav, Uladzimir Tsõganovitš ja Dzmitrõ Papov pikaks ajaks vangi valesüüdistuste alusel, mille kohaselt olla nad üritanud haarata võimu ning õhutanud vaenu ja ühiskondlikke rahutusi ning äärmuslust; arvestades, et Sjargei Tsihhanovski, kes vahistati 2020. aasta mais pärast seda, kui ta teatas oma kavatsusest kandideerida presidendivalimistel Valgevene pikaajalise diktaatori Aljaksandr Lukašenka vastu, ja kes viibib sellest ajast saadik endiselt vahi all, mõisteti 18 aastaks vangi; arvestades, et Mikola Statkevitš, kes on kogenud poliitik, juhib registreerimata erakonda Narodnaja Hramada ja kandideeris 2010. aasta presidendivalimistel, mõisteti 14 aastaks vangi ning Igar Lossik, Artsjom Sakav, Uladzimir Tsõganovitš ja Dzmitrõ Papov said sarnaste

fabritseeritud süüdistuste alusel 15-, 16-, 15- ja 16-aastased vanglakaristused;

- I. arvestades, et ametiühingutel on oluline roll demokraatia nõuetekohase toimimise, kodanike ja töötajate esindatuse ning nende õiguste kaitsmise tagamisel;
- J. arvestades, et 19. aprillil 2022. aastal vahistati vähemalt 18 ametiühingujuhti ja Valgevene sõltumatu ametiühinguliikumise esindajat ning neid süüdistati karistusseadustiku artikli 342 alusel sellise tegevuse korraldamises ja ettevalmistamises, millega rikutakse oluliselt avalikku korda, või sellises tegevuses aktiivselt osalemises, mis võib kaasa tuua vahistamise, kahe- kuni viieaastase vabadusekaotuse või kuni nelja-aastase vangistuse; arvestades, et vahistatute hulka kuuluvad Aljaksandr Jarašuk, kes on Valgevene Demokraatlike Ametiühingute Kongressi (BKDP) esimees, Rahvusvahelise Ametiühingute Konföderatsiooni aseesimees ja Rahvusvahelise Tööstus- ja Tööhaldusnõukogu liige, Sjargei Antussevitš, kes on BKDP aseesimees, Aleg Padalinski, kes on BKDP rahvusvaheliste suhete sekretär, Alena Jaskova, kes on BKDP jurist, ning Mikola Šaraih, kes on Valgevene Vaba Ametiühingu esimees;
- K. arvestades, et viimase kahe kuu jooksul on saagenud rünnakud ametiühinguaktivistide ja -juhtide vastu, eelkõige seepärast, et paljud neist on vastustanud Valgevene toetust Venemaa agressioonisõjale Ukraina vastu, samuti nende pikaajalise toetuse tõttu demokraatiale ja vastuseisule Lukašenka režiimile; arvestades, et viimati rünnati sõltumatut ametiühinguliikumist 19. aprillil 2022. aastal; arvestades, et läbiotsimisi on tehtud BKDP kontorites ja selle sidusorganisatsioonides (Valgevene Vaba Ametiühing, Metallitöölised Vaba Ametiühing ning Valgevene Raadio- ja Elektroonikatööstuse Töötajate Liit (REP)) kontorites Minskis ja ümberkaudsetes piirkondades, samuti ametiühingujuhtide ja -aktivistide kodudes;
- L. arvestades, et sõltumatute ametiühingute ja ametiühingujuhtide tagakiusamine on viimasel ajal olnud süstemaatiline ning näide Valgevene praegusest ametiühinguvastasest kampaaniast, nagu rõhutas ka Euroopa Parlament oma 7. oktoobri 2021. aasta resolutsiooniga;
- M. arvestades, et mitu ametiühingutegeelat on endiselt vahi all, nende hulgas juhtiva sõltumatu ametiühingute konföderatsiooni BKDP esimees ja aseesimees, ning et ei ole antud mingitki teavet nende vahistamise õigusliku aluse kohta ja neile ei ole võimaldatud suhelda advokaatide, pereliikmete ega ametiühingukolleegidega; arvestades, et kinni peetud isikutel ei ole võimalik näha oma perekondi ega ametiühingukolleege ning nende turvalisus ning tervislik ja psühholoogiline olukord on endiselt väga murettekitavad;
- N. arvestades, et Valgevene sõltumatut ametiühinguliikumist on aastaid tõsiselt rünnatud; arvestades, et ametiühingu ruumid on järelevalve all, töötajate õiguste aktiviste ahistatakse, vallandatakse ebaseaduslikult ja vahistatakse ning ametiühingu liikmeid sunnitakse ähvardustega ametist taganema; arvestades, et läbi on otsitud juhtide ja liikmete kodused ning Valgevene riiklik julgeolekukomitee (Komitet Gosudarstvennoy Bezopasnosti – KGB) liigitas mõned ametiühingud hiljuti äärmusrühmitusteks, sealhulgas 7. aprillil 2022. aastal ka REP;

O. arvestades, et Valgevene ametivõimud on tühistanud Valgevene Sõltumatu Ametiühingu

RC\1256185ET.docx

5/11

PE732.308v01-00 }

PE732.312v01-00 }

PE732.313v01-00 }

PE732.314v01-00 }

PE732.315v01-00 } RC1

(mis on BKDP liige) organisatsioonide õigusliku staatuse Grodno Azoti, Naftani ja Mozõri naftatöötlemistehastes, nõrgendades veelgi töötajate esindatust ja nende õiguste kaitset; arvestades, et naftarafineerimistehase OJSC Naftan Sõltumatu Ametiühingu esimees Volga Brõtsikava on viiendat korda järjest süüdi mõistetud;

- P. arvestades, et Valgevene sõltumatu ametiühinguliikumine on pikka aega olnud Valgevene demokraatia ja dialoogi eest võitlejate esirinnas; arvestades, et ametiühingujuhtide kinnipidamine mõjutab ametiühingute õiguste kasutamist Valgevenes ja sellel on heidutav mõju töötajatele;
- Q. arvestades, et Minski režiim esitab kodanikele pidevalt süüdistusi poliitilistel põhjustel, sealhulgas sõjavastaste protestide eest, ning arvestades, et rahumeelseid meelevaldajaid vahistatakse jätkuvalt ning valge-puna-valgete sümbolite näitamisega, sealhulgas eramajades ja -territooriumitel, kaasnevad meelevaldsed kinnipidamised; arvestades, et inimõiguste keskuse Viasna andmetel on 2022. aasta mai seisuga Valgevenes 1200 poliitvangi; arvestades, et alates 2020. aasta augustist on kinni peetud rohkem kui 40 000 inimest ja Valgevene kodanike vastu on esitatud rohkem kui 5500 kriminaalsüüdistust, kuid süstemaatiliste inimõiguste rikkumiste eest vastutavate või nendest osa võtnud isikute vastu ei ole esitatud ühtegi süüdistust;
- R. arvestades, et kriminaalsüüdistuse esitamine on karm repressioon ning on Valgevenes valimatu ja laialt levinud; arvestades, et kohtusüsteemist on saanud tõhus vahend õiguste ja vabaduste mahasurumisel Valgevenes, võttes arvesse kohtunike aktiivset osalemist repressioonides; arvestades, et väljamõeldud tõendeid ei hinnata objektiivselt ega kriitiliselt, ebademokraatlikke õigusakte kohaldatakse pimesi ja kostjatele määratakse valikuliselt kõige karmimaid karistusi, mis on võimalikud; arvestades, et laialt levinud karistamatus inimõiguste rikkumiste eest põlistab Valgevene rahva lootusetut olukorda;
- S. arvestades, et ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo korraldatud uurimisel leiti, et inimeste suhtes on sihipäraselt ja pidevalt rakendatud meetmeid, mis seisnevad tarbetus ja ebaproportsionaalses jõu, vahistamise, kinnipidamise (sh igasuguse suhtlemisvõimaluseta kinnipidamise), piinamise või väärkohtlemise, vägistamise ning seksuaalse ja soolise vägivalla kasutamises, ning et inimestel ei võimaldata süstemaatiliselt kasutada õigust nõuetekohasele menetlusele ja õiglasele kohtumenetlusele; arvestades, et tuhanded valgevenelased on olnud sunnitud või on neid muul viisil survestatud kodumaalt lahkuma ja otsima kaitset välismaal;
- T. arvestades, et 6. mail 2022. aastal mõistis Valgevene kohus kuueaastase vanglakaristuse ühiskondliku vaenu õhutamise eest Venemaa kodanikust Euroopa Humanitaarülikooli üliõpilasele Sofia Sapegale, kes peeti kinni pärast seda, kui tema kasutatud kahe ELi pealinna vaheline kommertslend sunniti eelmisel aastal Valgevenes maanduma;
- U. arvestades, et Valgevene võttis Valgevenes Astravetsis asuva tuumaelektrijaama kommertskasutusse, kuigi ta ei olnud kõiki ELi 2018. aasta vastupidavustesti aruandes esitatud ohutuse tagamise soovitusi täitnud; arvestades, et Valgevene pool ei ole läbipaistev ega anna usaldusväärset teavet tuumaelektrijaama asukohas toimuvate sündmuste kohta, mis kinnitab veel kord, et Valgevene tuumaelektrijaam on ohtlik ning kujutab endast tõsist tuumaohutusosalast ohtu Valgevene, naaberriikide ja kogu Euroopa

elanikele;

1. kinnitab veel kord oma solidaarsust Valgevene inimestega, kes jätkuvalt seisavad suveräänse, vaba ja demokraatliku Valgevene eest, riskides oma vabaduse ja üha sagedamini ka eluga, ning nõuab, et viivitamata ja tingimusteta vabastataks kõik poliitvangid ja kõik poliitiliselt motiveeritud alustel meelevaldselt kinni peetud, vahistatud või süüdi mõistetud isikud ning et loobutaks kõigist nende vastu esitatud süüdistustest, ning nõuab ka nende täielikku rehabiliteerimist ja neile õigusvastase kinnipidamise tõttu tekitatud kahju rahalist hüvitamist; nõuab riikliku vägivalla lõpetamist;
2. mõistab hukka Lukašenka režiimi süstemaatilised repressioonid tsiviilisikute vastu, mis on pärast 9. augusti 2020. aasta võltsvalimisi sundinud tuhandeid valgevenelasi riigist põgenema; kordab, et see jätkuv süstemaatiliste repressioonide kampaania ja tsiviilisikute sundümberasustamine on rasked inimõiguste rikkumised;
3. nõuab, et Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsiooni (OSCE) demokraatlike institutsioonide ja inimõiguste büroo poolse rahvusvahelise vaatluse all korraldataks uued vabad ja õiglased valimised; tuletab meelde, et Euroopa Liit ja selle liikmesriigid ei tunnustanud 2020. aasta presidendivalimiste tulemusi ulatusliku võltsimise ja pettuse tõttu ning ei tunnusta ka Aljaksandr Lukašenkat Valgevene presidendina;
4. tuletab Valgevenele meelde tema rahvusvahelisest inimõigustealasest õigusest tulenevaid kohustusi ning nõuab kindlalt, et Valgevenes tagataks põhivabadused ja inimõigused, õigusriik ja toimiv sõltumatu kohtusüsteem; nõuab tungivalt, et Valgevene ametivõimud teeksid täielikku koostööd asjaomaste rahvusvaheliste organitega, näiteks ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo, OSCE ja ILoga, muu hulgas takistamatu juurdepääsu tagamise ja soovitude rakendamise abil, ning täidaksid riigisisese ja rahvusvahelisest õigusest tulenevad kohustused; nõuab kindlalt, et lõpetataks igasugune represseerimine, tagakiusamine, väärkohtlemine, seksuaalne ja sooline vägivald, kadunuks jääma sundimine ja piinamine; nõuab, et lõpetataks naiste ja haavatavate rühmade, sealhulgas puudega ja LGBTIQ-inimeste diskrimineerimine;
5. mõistab hukka asjaolu, et poliitiliselt motiveeritud kohtumenetlused toimuvad riigi rahvusvahelisi kohustusi ja lubadusi rikkudes suletud uste taga ja nõuetekohase menetluseta, mille tagajärjel on opositsioonijuhtidele määratud karme ja alusetuid karistusi, eelkõige on seda tehtud Sjargei Tsihhanovski, Mikola Statkevitsi, Viktor Babarõka, Marõja Kalesnikava, Maksim Znaki, Igar Lossiku, Artsjom Sakavi, Uladimir Tsõganovitši ja Dzmitrõ Papovi puhul; märgib, et Valgevene kinnipidamisasutustes valitsevad ebainimlikud tingimused, sealhulgas füüsiline ja psühholoogiline väärkohtlemine, ning sealsed kambrid on ülerahvastatud ja ebahügieenilised;
6. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles toetama ja kaitsma Valgevene inimõiguslasi ja kodanikuühiskonda, kelle vastu kasutatakse karme repressioone, ning muu hulgas andma vajaduse korral välja erakorralisi viisasisid, et need inimesed saaksid Valgevenest lahkuda;
7. kutsub Valgevene ametivõime üles viivitamata ja tingimusteta vabastama kõik kinni peetud ametiühingujuhid ja -esindajad ning loobuma kõigist nende vastu esitatud

süüdistustest; nõuab, et Valgevenes lõpetataks sõltumatute ametiühingute juhtide ja aktivistide hirmutamise ning sõltumatute ametiühingute tegevuse takistamine; nõuab kindlalt, et Valgevene ametivõimud kõrvaldaksid kõik õiguslikud ja praktilised takistused, mis häirivad sõltumatute ametiühingute organiseerimist ja nendes osalemist; kutsub Valgevene ametivõime üles viima riigi õigusaktid kooskõlla tööõiguse valdkonnas võetud rahvusvaheliste kohustustega ja ILO konventsioonide kohaldamise eksperdikomitee ja ILO ühinemisvabaduse komitee asjakohaste järeldustega ning tegema koostööd ILOga uurimiskomisjoni soovitude täielikuks ja viivitamata rakendamiseks;

8. mõistab hukka ametiühingujuhtide ja -esindajate hiljutise vahistamise ja kinnipidamise Valgevene ametivõimude poolt, mis on ühtlasi rünnak inimõiguste ja rahvusvahelistes konventsioonides, sealhulgas ILO konventsioonides sätestatud põhiõiguste vastu seoses töötajate õigusega organiseeruda ja osaleda avalikus tegevuses;
9. kutsub Valgevene ametivõime üles andma selget teavet poliitilistel põhjustel vahistatud kinnipeetavate asukoha ja tervisliku seisundi kohta, vabastama nad viivitamata ja tagama neile sõltumatu õigusemõistmise võimaluse;
10. kordab, et õigus meelt avaldada ja streikida on üks põhiõigusi, ning kutsub Valgevenet üles kaotama kõik neid vabadusi takistavad õiguslikud ja praktilised piirangud ning taastama viivitamata sõltumatute ametiühingute õigusliku seisundi, kuna hiljuti kaotasid ametiühingud mitmes ettevõttes, sealhulgas naftatöötlemistehastes Grodno Azot, Naftan ja Mozõr selle staatuse, ning kutsub üles tühistama REP-i äärmusorganisatsiooniks liigitamise;
11. kutsub liikmesriikide ametiühinguid üles veelgi tihendama kontakte Valgevene ametiühingutega, vahetama teavet ametiühinguaktivistide olukorra muutuste kohta Valgevenes ja Valgevene režiimi repressioonide kohta, hõlbustama koostööd ning andma sealsetele ametiühingutele materiaalselt ja psühholoogilist toetust;
12. kutsub komisjoni üles tõhustama suutlikkuse suurendamise toetust Valgevene sõltumatutele ametiühingutele, vabale meediale, kodanikuühiskonnale ja demokraatiaaktivistidele nii Valgevenes kui ka paguluses;
13. rõhutab, et Valgevene ametivõimude tegevus sõltumatute ametiühingute vastu kujutab endast riigi enda õigusaktide ja rahvusvaheliste kohustuste rikkumist; palub ILO-l peatada Valgevene valitsusmeelsete ametiühingute liikmesus, kuna need ametiühingud ei esinda töötajaid sõltumatult ega kaitse nende õigusi;
14. rõhutab BKDP olulist koordineerivat rolli Valgevene sõltumatute ametiühingute liikmete esindamisel Valgevene ja rahvusvahelistes institutsioonides ning kutsub Valgevene ametivõime üles lõpetama repressioonid ning looma demokraatlike ja sõltumatute ametiühingutega sotsiaaldialoogil põhinevad tõised suhted, et arendada ametivõimude, riigiasutuste, tööandjate ja töötajate ning üldiselt kodanikuühiskonna dialoogi;
15. väljendab sügavat muret ohu pärast, mida tekitab Valgevene loobumine neutraalsusest, Venemaa relvajõude lubamine oma territooriumile ja ühiste sõjaliste õppuste korraldamine; märgib, et Venemaal on Valgevenes üha suurem mõju, sealhulgas

finantsmõju, mis tekitab tõsiseid kahtlusi Valgevene suutlikkuses teha suveräänseid otsuseid;

16. on šokeeritud tõsiasjast, et Lukašenka režiim toetab Venemaa provotseerimata sõda Ukrainas, sealhulgas nn referendumid kaudu, millega taastatakse Valgevene tuumariigistaatus, aga ka sellest, et režiim võimaldab Vene sõjaväe ja relvade liikumist, riigi õhuruumi kasutamist, tankimist ning sõjalise laskemoona ladustamist;
17. mõistab resoluutselt hukka Valgevene territooriumi kasutamise Venemaa sõjaväe poolt; mõistab hukka Valgevene ning selle relvajõudude ja salateenistuste toetuse Venemaa õigusvastasele, põhjendamatule ja provotseerimata sõjalisele agressioonile Ukraina vastu; on seisukohal, et Valgevene on kallaletungi eest kaasvastutav ja kannab kõiki rahvusvahelisest õigusest tulenevaid õiguslikke tagajärgi;
18. rõhutab, et 27. veebruaril 2022. aastal toimunud põhiseadusreferendumit, mille korraldasid Valgevene ebaseaduslikud ametivõimud ulatuslike inimõiguste rikkumiste, jõhkrate repressioonide ja desinformatsiooni tahtliku kasutamise olukorras, ei saa lugeda Valgevene rahva tahte õiguspäraseks demokraatlikuks väljenduseks ega Aljaksandr Lukašenka jätkuva ebaseadusliku presidendiametis oleku seadustamiseks; kutsub Valgevene ametivõime üles täitma Moskva mehhanismi raames toimunud sõltumatu ekspertide missiooni soovitusi;
19. mõistab hukka desinformatsioonikampaaniad ja Venemaa sõjapropaganda levitamise Valgevenes;
20. kutsub liikmesriike ja komisjoni üles tagama vajalike meetmete võtmise, et tugevdada vastupanuvõimet igasugusele sekkumisele teistes riikides, mida Lukašenka režiim võib toime panna, sealhulgas küberrünnakutele ja desinformatsioonile seoses Venemaa jätkuva agressiooniga Ukrainas;
21. võtab murega teadmiseks Venemaa ja Valgevene jätkuva integreerumise mitmes valdkonnas, eelkõige Valgevene ja laiema piirkonna järkjärgulise militariseerimise, mis kujutab endast ohtu kogu Euroopa julgeolekule ja stabiilsusele, eriti ELi idanaabruse riikidele, kellega Venemaa juba on konfliktis;
22. väljendab tunnustust ja toetust Valgevene kodanikele, kes on oma turvalisust ohtu seades tänavatel meelt avaldanud, et mõista hukka Venemaa Föderatsiooni alustatud ja Valgevene ebaseadusliku diktaatori toetatud sõda, samuti kõigile neile, kes on osalenud sabotaažitegevuses eesmärgiga takistada ja häirida Venemaa sõjaväe logistilist tegevust Valgevene territooriumil;
23. taunib asjaolu, et Valgevene on praegu ainus riik Euroopas, kus ikka veel kohaldatakse surmanuhtlust ning kus on koguni laiendanud selle kasutamise ulatust; taunib Valgevene karistusseadustiku muudatuse vastuvõtmist, millega kehtestatakse surmanuhtlus „terroriakti toimepanemise katse“ eest; on seisukohal, et režiimil on lihtne muudatust kuritarvitada oma poliitiliste vastaste kõrvaldamiseks; tuletab meelde, et paljudele poliitvangidele on Valgevene karistusseadustiku terrorismivastaste sätete alusel esitatud süüdistus või neile on juba määratud pikk vanglakaristus; kutsub Valgevene ametivõime

üles viivitamatult ja alatiseks kaotama surmanuhtluse;

24. rõhutab, kui oluline on tegeleda Astravetsis asuva Valgevene tuumaelektrijaamast lähtuva tuumaohuga; nõuab kindlalt, et Valgevene tegeleks oma tuumaelektrijaama ohutuse küsimusega täiesti läbipaistvalt ja kohustuks täielikult rakendama tuumaohutust reguleerivate asutuste Euroopa tööühma vastastikusel eksperdihinnangus jaama kohta esitatud soovitusi; toetab kuni selle nõudmise täitmiseni Valgevene tuumaelektrijaamast pärit energia ELi turule impordi keelamist ja selle seisukoha kajastamist ELi piiril kohaldatavas süsinikdioksiidi kohandusmehhanismis; nõuab tõhusate kaitsemeetmete kehtestamist Astravetsi tuumaelektrijaamas toodetud Valgevene elektrienergia ELi turgudele otsese või kaudse müümise vastu ning ELi liikmesriikide poolt Valgevene energiataristu projektidesse tehtavate investeeringute peatamist;
25. tunnustab komisjoni ettepanekut võtta vastu Venemaa ja Valgevene vastu suunatud sanktsioonide kuues pakett ning kutsub nõukogu üles tagama selle tervikliku ja kiire rakendamise; nõuab, et kõik Venemaa suhtes kehtestatud sanktsioonid mõjutaksid samavõrra ka Valgevenet ning neid ja kõiki edasisi sanktsioone kohaldataks sama rangelt;
26. rõhutab vajadust põhjalikult uurida Lukašenka režiimi poolt Valgevene rahva vastu toime pandud kuritegusid; palub kõigil liikmesriikidel kohaldada aktiivselt üldise kohtualluvuse põhimõtet ja valmistada ette kohtuasjad nende Valgevene ametiisikute vastu, kes vastutavad vägivalda ja repressioonide eest või on neis kaasosalised, kaasa arvatud Aljaksandr Lukašenka;
27. kutsub komisjoni, liikmesriike ja Euroopa välisteenistust üles tegema koostööd rahvusvaheliste partneritega, nagu OSCE Moskva mehhanism ja ÜRO Inimõiguste Nõukogu, samuti inimõiguste kaitsjate ja kohaliku kodanikuühiskonnaga, et tagada inimõiguste rikkumiste seire, dokumenteerimine ja nendest teatamine ning sellele järgnev süüdlaste vastutusele võtmine ja ohvrite õiguste tagamine;
28. nõuab, et ELi institutsioonid teeksid rahvusvahelistes institutsioonides ja menetlustes ning Rahvusvahelises Kriminaalkohtus ja muudes asjakohastes rahvusvahelistes kohtutes või tribunalides kõik endast oleneva, et toetada Valgevene poliitiliselt vastutavate isikute, eelkõige Aljaksandr Lukašenka sõjakuritegude ja inimsusevastaste kuritegude uurimist ja nende isikute vastutusele võtmist seoses Venemaa sõjalise agressiooniga Ukraina vastu;
29. tunnustab Valgevene demokraatlike jõudude, eelkõige demokraatliku opositsiooni juhi Syjatlana Tsihhanovskaja, koordineerimisnõukogu ja rahva kriisivastase juhtimiskogu süstemaatilist ja järjepidevat tegevust Valgevenes ja paguluses; kordab, et nende jõududega tuleb tingimata kontakte ja koostööd hoida ja laiendada; nõuab, et EL ja selle liikmesriigid toetaksid Valgevene demokraatlikku poliitilist opositsiooni ja annaksid sellele suutlikkuse suurendamiseks vajalikku abi;
30. peab kahetsusväärseks, et liikmesriigid ei tegutsenud Valgevenest diplomaatilisi esindajaid tagasi kutsudes ühtselt ja kooskõlastatult;
31. nõuab, et komisjon, Euroopa välisteenistus ja ELi liikmesriigid suurendaksid oma vahetut toetust Valgevene opositsioonile, kodanikuühiskonnale, inimõiguslastele, ametiühingute

esindajatele ja sõltumatutele meediaorganisatsioonidele nii Valgevenes kui ka välismaal; rõhutab, et oluline hoida sidemeid nende isikutega, jälgida kohapeal poliitvangide olukorda ja kohtuprotsesse, leevendada viisanõudeid, parandada varjupaigamenetlusi, ning anda ELi liikmesriikides ajutist peavarju Valgevene varjupaigataotlejatele; kohustub tõhustuma omaenda tegevust demokraatia toetamisel; kordab oma nõudmist luua ELi sihtotstarbeline abiprogramm, et aidata kodanikuühiskonda, sõltumatut meediat, akadeemilisi ringkondi (sealhulgas jätkuvalt toetada Euroopa Humanitaarülikooli kui Valgevene üliõpilaste hariduskeskust) ja Valgevene opositsiooni paguluses, samuti poliitiliste repressioonide ja politseivägivalla ohvreid ning rõhuva režiimi eest põgenejaid;

32. avaldab toetust ELi juhitava rahvusvahelise rahastajate konverentsi ettevalmistamisele Valgevene demokraatlike jõudude abistamiseks; nõuab, et EL teeks Valgevene demokraatlike jõudude esindajatega koostööd operatiivtasandil, et jõuda tegevuskava vastuvõtmiseni, mille eesmärk on rakendada kolme miljardi euro suurust majandus- ja investeerimispaketti, mille komisjon on juba kavandanud Valgevene rahva demokraatlike püüdluste toetamiseks; nõuab poliitilist dialoogi ELi ja Valgevene demokraatlike jõudude vahel, et jõuda selle toetuskava suhtes ühisele arusaamisele; rõhutab vajadust sisulise avaliku arutelu järele, et suurendada üldsuse toetust ELi tugevale osalusele;
33. kordab, et oluline on luua kogu maailmas Valgevene rahva esindused, ning nõuab, et komisjon ja liikmesriigid annaksid veelgi rohkem tuge, et kaitsta välismaal Valgevene kodanike õigusi ja huve ning demokraatliku Valgevene huve, näiteks selgitada võimalusi Valgevene rahva esinduste rahastamiseks;
34. kutsub liikmesriike üles parandama koostööd piirihalduse, inimkaubanduse vastase võitluse ja muude Valgevene režiimi poolt tekitatud või süvendatud julgeolekuprobleemide lahendamise vallas;
35. kutsub komisjoni, nõukogu, komisjoni asepresidenti ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrget esindajat ning liikmesriike üles jätkama Valgevene olukorra küsimuste tõstatamist kõikides asjaomastes Euroopa ja rahvusvahelistes organisatsioonides, eelkõige OSCEs, ÜROs ja selle eriorganites ning ILOs, eesmärgiga tõhustada rahvusvahelist kontrolli inimõiguste rikkumiste üle ja rahvusvahelisi meetmeid Valgevenes valitseva olukorra parandamiseks ning ületada Venemaa ja teiste riikide tehtavad takistused nendele meetmetele;
36. nõuab, et ELi institutsioonid ja liikmesriigid korraldaksid regulaarselt tippkohtumisi Valgevene demokraatlike jõudude kõrgete esindajatega; on seisukohal, et see soodustaks ühiste poliitiliste suuniste vastuvõtmist ELi ja demokraatliku Valgevene tulevaste suhete kohta;
37. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Euroopa Nõukogule, Euroopa Julgeoleku- ja Koostööorganisatsioonile, Valgevene Vabariigi ametivõimudele ning Valgevene demokraatliku opositsiooni esindajatele.